ऊषरऽउदकप्रवणे समे वा ॥१६॥ सं° ऊषाः क्षारमृत्तिकाः सन्ति यस्मिन् · [उदीच्यां दिशि] प्रवणं निम्नं यत्र । दक्षिणाप्रवणऽएके ॥१७॥

अदर्शनाद्ग्रामात् ॥१८॥ सं° सप्तम्यर्थे पञ्चमी ग्रामाददर्शने · [यत्र स्थितैर्ग्रामो न दृश्यते] । आरात्पथः ॥१९॥ सं° पथो मार्गादारात् दूरे कर्तव्यम् ।

न्यग्रोधाश्वत्थतिल्वकहरिद्रुस्फूर्जकबिभीदकपापनामभ्यश्च [1] ॥२०॥ दूरात्करोति । सं° [न्यग्रोधो वटः अश्वत्थः पिप्पलः] तिल्वकः तिणिसः हरिद्रुः प्रसिद्धः स्फूर्जको वृक्षविशेषः बिभीदको बहेदकः पापनामानः श्लेष्मातककोविदारादयः [2] · आरादित्यनुवर्तते एतेभ्य आरात् दूरे भवति । चितिवच्च ॥२१॥ देशो भवति तद्गुणयुक्त इत्यर्थः । सं° चितिवत् मृतस्य दाहार्थं यादृशे देशे काष्ठैश्चितिर्विहिता तादृशे देशे · [ततश्च उद्धृत्य क्षीरिणीः पुरुषाद्धतीर्विशाखशराश्मगन्धापृश्निपर्ण्यध्याण्डाश्चेत्येतल्लभ्यते (२५. ७. १६-१७)] ।

शम्वति कम्वति वा ॥२२॥ शमिति सुखनीयः प्रदेशः कमिति रमणीयः तत्र करोति · वाशब्दो विकल्पार्थः । सं° शम्वति सुखवति प्रदेशे कम्वति स्वर्गतुल्ये रमणीये कमनीये प्रदेशे · [केचित्तु शम्वति शमीवने कम्वति करीषवति करीरवने वेति व्याचक्षते] । चित्रं पश्चात् [3] ॥२३॥ चित्रमनेकप्रकारं वनं यस्य प्रदेशस्य [पश्चात्] सोऽङ्गीकर्तव्यः । सं° [तस्य श्मशानस्य पश्चात्] चित्रं दर्शनीयं [वन-] गिरिदेवगृहादिकं पश्चाद्भवति । तदभावऽउदकम् ॥२४॥ उत्तरतो वा ॥२५॥ सं° चित्राभावऽउदकं पश्चाद्वा उत्तरतो [वा] भवेत् । कर्षूवीरिणवति ॥२६॥ कर्षूशब्देन कुहर उच्यते · वीरिणानि तृणानि · तद्वति प्रदेशे करोति । सं° कर्षूः कोसारः [4] । ग्रामतस्तेजनीमुद्धित्य न न्यस्येद्गृहेषूद्धयेत् ॥२७॥ (१३. ८. ३. १२) । सं° यदा एतत्कर्मार्थं [ग्राममध्यात्] बहिरागम्यते तदा कश्चिद्यजमानपुरुषो ग्रामतो ग्राममध्यात् तेजनीं तृणपूलकमुद्धित्य वंशादिबद्धामूर्ध्वीकृत्य तत्रागहेत् न न्यस्येत् तां तेजनीं नीचैर्भूमौ न निदध्यात् [किंतु यावत्कालं कर्म भवति तावत्कालं] उत्तरस्यां दिशि धारयेत् कर्मान्ते धृतामिव गृहं [प्रति]

---

१) द्रु M. ३. स्पू K. विभी° K. A. °तकपा° R. M sec. m. विभिदेक १. २) Thus A. °ष्मांतको° Ss. ३) श्वात्स्यात् Ss. ४) कौसारः A.